

Dit Nummer bestaat uit TWEE bladen.

Geabonneerden op DE STANDAARD wordt beëf-
delijk verzocht, de abonnementsgelden over het kwar-
taal, eindigende 31 December a. s. ten bedrage van
f 2.90, per postwissel over te maken.

Zij, die behalve DE STANDAARD ook DE HERAUT
ontvangen, zullen, ter vermindering van extra onkosten,
mij verplichten door het daarvoor verschuldigde
bedrag, zijnde f 1.20, tegelijkertijd toe te zenden;
dus te zamen f 4.10.

Op ontvangst van den postwissel wordt den af-
zender daarvan bericht gezonden.

J. A. WORMSER,
Directeur-Uitgever.

Amsterdam, December 1895.

Diegenen, die zich op den nieuwen
jaargang 1896 abonneeren, ontvangen
van heden af de nrs. welke gedurende
deze maand nog moeten verschijnen
GRATIS.

Tweeërlei weg.

Wat de wederzijdsche verhouding tusschen
de burgers die verdienen en die laten ver-
dienen, spaak loopt, geeft men thans toe.

Erkend wordt, dat de wrijving en bot-
sing, die telkens de aandacht trekt, niet
het gevolg is van een *voortel*, maar van
wanverhouding; en dat er uit dien hoofde
geen duurzame beterschap kan komen, eer
die verhoudingen juist geregeld worden.

Reeds dit is veel gewonnen, en klinkt
heel anders dan het eerste geroe, waarmee
men de sociale agitatie begroette, ze brand-
merkend als „oproer“ en zwartverwend als
„uit den Boos“.

Voor deze aanvankelijke winste zijn we
dankbaar, mits men maar helder inziet, dat
deswege nog op verre na niet alle verschil
van gevoelen wegviel.

Of wordt het niet met den dag duidel-
ijker, dat de twee stelsels van „laten door-
zien“, en van „geenskundige hulp ver-
leenen“ feitelijk tot het volgen van een
geheel andere gedragslijn leiden?

De vrienden van het Concurrentie-stelsel
houden staande, dat dit stelsel de kracht
ter genezing in zich zelve bezit; terwijl zij,
die in het Concurrentie-stelsel een nood-
zakelijk kwaad zien, d. i. een kwaad ons om
der zonde wille overkomen, er op bedacht
zijn, om medische, en des noods chirurgi-
sche, hulp aan te brengen.

Nu heeft deze tegenstelling uiteraard
niets vreemds. Men ontmoet ze op elk ter-
rein. En ook waar het ons eigen lichaam
betreft, hangt men in het ééne gezin aan
den stelregel, dat „de natuur zichzelf wel
zal helpen“, terwijl men in het andere een
dokters-rekening maakt, en een apothekers-
doto, waar het hoofd des gezins in Januari
de ooren van klinken.

Die stelsels worden dan beide te een-
zijdig, te overdreven in practijk gebracht;
zoo worden ze over en weer tot een belac-
hing; en het einde is, dat men, bij manier
van reactie, gedurig uit het ééne in het
andere uiterste overslaat.

Doch laat men die overdrijving nu buiten
spel, dan valt niet te ontkennen, dat ook
thans weer de twee methoden van „laten
doorzien“ en van „medische hulp verleen-
en“, zekere tegenstelling gaan vormen, en
dat het daarom gewenscht is, deze beide stel-
sels nauwkeurig in hun werking te doorzien.

De Concurrentie is onloochenbaar een
actieve kracht, die, eens in beweging ge-
raakt, doorwerkt tot den einde toe.

De sociale beweging, waarin we allengs
geraakten, bewijst dit.

Nauwelijks toch begonnen de loonverdie-
nende klassen in te zien, dat zij in het ge-
drang raakten, of ze verweerden zich met
geen ander wapen, dan het welk ze in het
arsenaal der Concurrentie gereed vonden
liggen.

De werkstaking toch was in den grond
niet anders, dan een eigenaardige aanwen-
ding van de wet van vraag en aanbod.

Het verschil met de vroegere aanwending
van die wet bestond alleen hierin, dat men
nu *groepsgewijze* te werk ging, terwijl men
duiswer *man voor man* het rad om de spil
had gedraaid.

En toen nu die andere klasse, die ver-
dienen laat, ontwaarde, hoe deze gecombi-
neerde actie der loonverdienenden haar te
machtig werd, wist ook zij tenslotte niet
beter te doen, dan nogmaals op haar beurt
het Concurrentie-wapen te hanteeren, en
ook harerzijds in gecombineerde actie tegen-
over de loonverdienenden te gaan over staan.

Op zichzelf is het dan ook volkomen wel
denkbaar, dat deze worsteling zoo doorga-
ge doet er dan van buiten niets aan.

Ge laat het de belanghebbenden dan dood-
leuk uitvechten.

Dat zal dan wel lang duren, maar in
het eind zal wel blijken wie de sterkere
is; de sterkere zal het winnen; en in
het genot van zijn overwinning zal die
sterkere zóólang blijven, tot de dan onder-
liggende partij allengs, bij reactie, weer
opwoelt. Dan begint het lieve leventje
opnieuw, tot de strijd weer uitgevocht
zal zijn; misschien bij de tweede in-
stantie met tegenovergesteld resultaat.

En dat wil men, niet uit wreedheid,
niet uit gemis aan deernis, maar overmits
men gelooft dat het zóó moet; dat elke
poging om het anders te leiden, vooruit
met onvruchtbaarheid is geslagen; en dat
een aldus, tot wat duren prijs ook ver-
kregen, resultaat, het meest natuurlijke zal
zijn.

Onzerzijds geven we dan ook grif toe,
dat op menig terrein des levens de toe-
standen, waartoe we allengs gekomen zijn,
metterdaad het product van zulke eeuwen-
lange worstelingen waren, en zelfs dat op
geestelijk terrein onderlinge worsteling de
wet des levens zal blijven ten einde toe.

De oorzaak hiervan ligt, wat het gebied
des geestes betreft, in de tegenstelling tus-
schen *waarheid* en *leugen*, die nu eenmaal
door de zonde in de wereld is ingedron-
gen, en die niet kan opgelost worden, zool-
ang er nog menschen met en menschen
zonder ingeplant geloof tegenover elkander
staan.

En overmits nu de ongelooovige wereld
dit niet toegeeft, maar deze onherboren we-
reld voor de natuurlijke aanziet, en ons
geloof voor *bijgeloof* verklaart, laat het
zich zeer wel begrijpen, dat men, eeuw in
eeuw uit, aan de methode van doorzien en
uitvechten de voorkeur gaf, en van een
buigen voor de hooge ordinantiën Gods
niet veel wilde weten.

Op wat offers aan menschenbloed dit
stelsel van „doorzien“ en „uitvechten“
de natien te staan is gekomen, alvorens
ze tot vaste positie konden geraken, leert
de historie op huiveringwekkende wijze.

Het was en bleef één oorlogen en krij-
gen zonder eind, om de één den ander er
onder te krijgen of er onder te houden.
Stroomden van menschenbloed zijn in die
oorlogen vergoten. En nog staan de natien
tot aan de tanden gewapend tegenover
elkander, om, als het moet, ter verzet-
ting van de palen van macht, nogmaals een
nieuwe doodelijke worsteling te beginnen.

Hoe jammerlijk intusschen dat „uitvech-
ten“ en „doorzien“, ook op internationaal
terrein in de historie was, en nog is, het
liet u tenminste binnen de grenzen uwer
erre nog ongemoeid.

Als de vrede weer gesloten was, kreeg
ge verademing.

Thans echter ontgaat u ook dit.

In deze sociale worsteling toch hebt ge
te doen niet met een *buitenlandsch*, maar
met een *binnenlandsch* kwaad, dat elken
morgen voor uw deur ligt, en geheel uw
burgermaatschappij uit haar voegen tilt.

Op internationaal terrein zag en ziet
men gedurig om naar een macht, die tus-
schen de volken recht kan bestellen, en
daardoor de oorlogen voorkomen.

In die richting werkt het volkenrecht;
in die richting stuurde het Christelijk
keizerschap van Duitschlands midden-eu-
wse keizers; in die richting leidden de
Christelijke ideeën van éenen breeden zuster-
kring der Christenatiën; en ook, in die
richting bewegen we ons thans met het
veldwinnen der arbitrage.

Veel vordert men intusschen op inter-
nationaal terrein niet, naardien ten slotte
toch de macht ontbreekt, om sterke, groote
mogendheden tegen hun zin te dwingen.

Een internationale Areopagus, die het
recht der volken kan bestellen, en die dat
recht handhaven kan, is zelfs niet denkbaar.

Bij den strijd daarentegen die thans op
sociaal gebied uitbraak, is, juist wijl hij een
binnenlandsch worsteling in het leven roept,
zulk een macht die het recht kan bestel-
len, *veel* aanwezig; aanwezig in de *Overheid*,
die de bevoegdheid bezit om de wet te
geven, en de macht, om die wet te doen
gehoorzamen.

En dit nu leidt tot de vraag, of de *Over-
heid* dat doorzien en uitvechten, met al
de ellende die het na zich sleept, en al de
bitterheid die het kweekt, rustig aan moet
zien, of wel, dat het tot de taak en de
bevoegdheid van de Overheid behoort, om
ook op dit punt *het recht te bestellen*.

In een ongevormde maatschappij leeft
een ieder op zijn zwaard, en geldt het recht
van den sterkste. Geeft God daarentegen
aan een volk een goede Overheid, dan wordt
het recht besteld, en ontstaat die rustige
toestand, waarin men als vrij man over
straat gaat, en ongewapend zich ter ruste
legt.

En geheel in gelijken zin stelt men nu
de vraag, of, waar de onderlinge worstel-
ing, nu niet een individueel, maar een
sociaal karakter draagt, dat stelsel van
laten uitvechten en doorzien, niet in strijd
is met het denkbeeld van een welgeordenden
Staat, en met de roeping, waarmee de *Over-
heid* over de volken is aangesteld.

Dat de Overheid hierbij veel te ver zou
kunnen gaan, en zou kunnen mistaaten,
spreekt vanzelf. Dit deed ze op elk terrein.
Doch *misbruik* heeft het gebruik niet op.

En de vraag, waarvoor we staan, is dan
ook uitsluitend deze: Is de menselijke
natuur zoo goed, dat ge alles aan de natuur
kunt overlaten, of wel is onze natuur der-
wijze gebrekkelijk en verdorven, dat ze het
correctief van de Overheid, ter bestelling
van het recht, niet ontberen kan.

* * * Motie.

Als finale op de behandeling van de dus-
genaamde „quaestie-Seret“ had men van meer
dan één zijde op een motie gerekend.

Nu, in een *normale* Kamer en tegenover een
normaal Kabinet, zou die motie ook stellig
gevolgd zijn, en *zijn aangenomen*.

Dan toch zou niet de *persoonlijke rechtsquaestie*
op den voorgrond zijn geschoven, maar schier
uitsluitend op de *constitutionele* quaestie nadruk
zijn gelegd, op de vraag namelijk, in hoeverre
de onafhankelijkheid van een officier-volk-
vertegenwoordiger nog genoegzaam gewaar-
borgd is te achten onder een stelsel, dat zijn
toekomst als militair in handen geeft van den
man, dien hij als Kamerlid te beoordeelen heeft.

Een Kamerlid, dat voor zijn toekomst van
de gunst of ongunst van één der ministers
afhangt, staat niet vrij tegenover de Rege-
ring.

Hierin, en in niets anders, school de quaes-
tie, die alsdan in geding had moeten komen.
Voorrechten vraagt niemand voor de mili-
taire Kamerleden. Zelfs al werd bepaald dat
ze van de promotie waren *uitgesloten*, zou het
constitutionele recht bevestigd zijn.

Wat noodig is, is alleen *zekerheid* en *vaste
regel*, in ste van willekeuren en persoonlijke be-
oordeling.

Doch natuurlijk, een motie in die richting
zou niet voor rekening van den Minister van
Oorlog alleen, maar voor rekening van *heel het
Kabinet* zijn gekomen; en mocht dit gewaagd
met het oog op de Kieswet?

Thans blijft de zaak opgeschort, maar met
de tweeërlei overtuiging in tamelijk breeden
kring, én dat deze aangelegenheid nadere
wettelijke regeling behoeft, én dat reeds daarin
den kapitein Seret onrecht is geschied, *dat er
met tweeërlei maat is gemengd*.

Zoo oordeelt niet alleen heel onze partij,
maar ook het *Hand.*, ook het *Nieuws v. d. Dag*,
ook de heer Ras onder de Roomsche, en de
heer Veegens onder de liberale Kamerleden.

Bijna mag gezegd: Zoo is de algemeene
opinie.

Buitenlandsch Overzicht.

AMSTERDAM, 21 December.

De politieke Crisis.

De algemeene opwindning in de Amerikaan-
sche Unie is nu ook op den Senaat overge-
slagen. Men had gedacht dat dit bedachtzamer
Lichaam zich wel wars zou hebben getoond
van alle overjuring, ja, dat de Senatoren het
bekende voorstel van Cleveland zouden hebben
verworpen; maar dat is niet gebeurd. Eerwa-
len het Huis van Afgevaardigden, heeft ook de
Senaat het wetsontwerp betreffende het benoe-
men van een commissie tot regeling van de
Venezuelaansche grensquaestie, met *algemeene
stemmen aangenomen*.

De waarschuwing van enkele bezadigde bla-
den en van mannen als senator Morgan; de
telegrammen die het Amerikaansche publiek
oerdracht hebben, dat geheel de Europeesche
pers op de hand van Engeland is en den eisch
van president Cleveland belachelijk vindt of
althans afkeurt, hebben de geestdrift der Ame-
rikaansche chauvinisten niet kunnen temperen.

Wat nu? Er is nog geen voldoende reden
om aan te nemen dat het tot een breuk tus-
schen Engeland en de Unie komen zal; maar
de opwindning in Amerika heeft een bedenke-
lijk karakter, en men weet niet wat daaruit
kan voortvloeien. De Vereenigde Staten waren
zich tegenover Albion zóóver, dat het moeilijk
wordt om later, zonder verlies van nationale
eer, te retireeren.

Het New-Yorksche blad *The World*, de
grootste courant der Unie, heeft verscheidene
gouverneurs van de Staten — 28 van de
45 — per telegram geïnterviewd; en die
allen, op twee na, verklaarden zich vóór het
optreden van den president. Alleen de gouver-
neurs van de twee rijkste en machtigste sta-
ten, New-York en Pennsylvania, hebben nog
niet het hoofd gebogen voor Cleveland; maar
de andere, zoo democraten als republikeinen,
schaarden zich aan zijn zijde.

Zelfs een blad als de *Sun*, dat zich anders
vierkant tegenover den president plaatste,

neemt het nu voor hem op, en zegt, dat he
volk korte metten zal maken met elken Sena-
tor en afgevaardigde, die de opgeheven hand
der regering wil tegenhouden. 't Is opmer-
kelijk, dat ook onder de Senatoren, die beza-
digde mannen, niemand nuchter genoeg van
zin was, om zich aan zulk een bedreiging niet
te storen. De Amerikaansche adelaar slaat
zijn wiken breed uit: de *spread-eagle* politiek
heeft maar zelden een overwinning behaald
als thans het geval is.

Alleen de mannen van zaken in enkele
grootte Staten durven het openlijk uitspreken,
dat Amerika op een gevaarlijken weg is en
zijn crediet geweldig ondermijnt. Natuurlijk
ondervinden zij de gevolgen daarvan het eerst
en meest, en vandaar hun krachtige protes-
ten. Smith, oud-president van de kamer van
koophandel in New-York, noemt Cleveland's han-
delwijze een *blunder*, die, als hij er bij volhardt,
de grootste misdaad van deze eeuw zou wor-
den. Het is op verzoek van Smith, dat de
voorzitter der Kamer van Koophandel een buit-
engewone vergadering heeft belegd, die, zool-
het in de oproeping heet, noodig is, omdat
er, speciaal onder de vertegenwoordigers van
handelsbelangen, een sterke twijfel bestaat
aan de wijsheid of gepastheid van president
Cleveland's Boodschap.

Maar ook de juristen zijn het meendeels
niet met den president eens. We vermelden
reeds, dat de *Evening Post* het oordeel van vele
voornamste rechtsgelcerden had ingewonnen.
Professor Holst, uit Chicago, spreekt van een
dictatoriale daad, en zegt, dat er niet de minste
grond bestaat voor de eischen der regering.
En in die opinie staat hij niet alleen: het
recht, zoo oordeelen vele andere juristen, heeft
Amerika niet aan zijn zijde. Ook hierom mag
men hopen, dat, als de opwindning wat bedaard
is, de regering der Unie met meer bezadig-
heid en wat minder ruw zal handelen, om het
niet tot een geweldige botsing te laten komen.

Trouwens, de Amerikanen zijn toch practi-
cisch genoeg en te nuchtere koppen, om niet
in te zien, dat een strijd met Albion een ramp
zou zijn, in elk opzicht, en voor de Unie zelfs in
de eerste plaats. Want Broeder Jonathan is
tegen *John Bull* niet opgewassen. De verge-
lijkende statistieken moeten wel kalmeoerend
werken op de oorlogszuchtige stemming in
Amerika. Er zijn uitzonderende seeciffoeren die
beslist verklaren, dat de Vereenigde Staten,
ingeval van oorlog, zich tot een defensieve
tactiek zouden moeten bepalen, en dat zoowel
de Atlantische als de Stille Zuidzeekust zoo
goed als weerloos zijn tegen de Britsche zee-
macht. En ook de Amerikaansche Jingo kan
toch niet meenen, dat de Unie met een cre-
diet van 100 miljoen, zoolwa nu is voorgesteld,
schepen en kanonnen en goed geoeffende ma-
trozen en seeciffoeren in eens uit den grond
kan stampen!

Ook het voorstel van Hale om zes oorlogs-
schepen voor de kustverdediging te doen bou-
wen, die elk 4 miljoen dollar zouden kosten,
benevens 25 torpedobooten van 175,000 dollar
ieder, kan toch eerst, zelfs als het ten spo-
digste wordt aangenomen, over eenige jaren
effectieve kracht sorteren.

De Unie ligt zelve weerloos tegenover Brit-
tanje, en kan dit rijk alleen in Canada aan-
tasten, dat over een uitgestrektheid van 4000
mijlen aan Amerika grenst. Maar Albion zou
wel al het mogelijke doen om deze kolonie te
verdedigen; en won de Unie het daar schit-
tend, dan nog zou het de vraag zijn, of die
winst kon opwegen tegen de groote verliezen,
elders geleden.

Vice-admiraal Belknap, geïnterviewd, zeide
het te betreuren, dat de Vereenigde Staten
niet meer oorlogschepen bezitten en wat meer
kustbatterijen. Maar tegelijk verzekerde hij:
Ik geloof, dat als Engeland den oorlog verklaart
aan een mogendheid als de Vereenigde Staten,
dit gelijk zou staan met den ondergang van
het Britsche rijk. Frankrijk en Rusland zijn
er ook nog

Jammer voor de Amerikaansche chauvi-
nisten, dat alvast de Fransche pers de houding
en het optreden van de regering der Unie
veroordeelt. Frankrijk zelf heeft een klein
geschild met Brailloir over zekere grensstrook;
en natuurlijk, gaf het nu aan Amerika gelijk
— wat het anders uit haat tegen Engeland
allicht doen zou — dan erkende het meteen
het recht der Unie, om in dit geschil evenzoo
te handelen. Om die reden keuren de groote
Fransche bladen thans den eisch van Cleveland
en zijn opvatting van de Monroe-leer sterk
af. Evenzoo doen de Duitse en Oostenrijk-
sche couranten.

Amerika heeft, naar het zich dus laat aan-
zien, op Europa niet te rekenen; niet te reke-
nen diuit, dat de groote vijanden van Brit-
tanje thans tegen dat rijk met de Unie ge-
meene zaak maken. Dit geeft eenige gerust-
stelling. Er wordt hard, zeer hard, geschreeuwd
in de Unie; maar er is nog alle hoop dat men
tot bezinning komt.

Intusschen hebben al de ongunstige ge-
ruchten, in verband met den slechten finan-
cieelen toestand van Amerika, niet nagelaten
de zaken in de war te storen, de markt te
bederven en nu reeds voor miljoenen en nog
eens miljoenen schade te doen. De telegram-
men van hedenmorgen maken melding van een

Paniek

op de New-Yorksche beurs. De beide laatste
dagen kwam de koers-notering al lager af,
en gisteren begon de eigenlijke paniek in
Londen voor Amerikaansche fondsen.

Voor de bezitters dier fondsen, die reeds
zoo zwaar geleden hebben onder de crisis van
1893, een bittere teleurstelling! Zoo zachtjes
aan kwamen, voor de obligatiën tenminste
van vele spoorwegmaatschappijen, de oude
noteringen terug, en nu loopt alles weer ver-
keerd.

Men weet, dat Europa voor honderden mil-
lioenen, voor *milliarden*, bij Amerikaansche
fondsen betrokken is, in aandelen, preference
shares, in *income-bonds*, in tweede en eerste
hypotheeken, om niet meer te noemen, op lan-
derijen, huizen en — laatst niet minst — op
spoorwegen. De crisis in 1893 bracht een ge-
weldig daling teweeg. Tal van spoorwegmaats-
chappijen gingen failliet en enorme verliezen,
op geene miljoenen na te berekenen, werden
geleden.

Nu, na de reorganisatie van zoo veel maats-
chappijen, nu alles weer op wat hechter grond-
slag scheen gevestigd te zijn of te worden,
komt eerst weer de financiële crisis, en alst

dit nog niet genoeg ware, voegt zich een poli-
tieke crisis daarbij.

Londen „gooids“ gisteren onmedoogend de
Amerikaansche fondsen weg, en in *Wall street*
te New-York werd men bang, en gebeurde iets
dergelijks.

Het telegram zegt: Op de effectenbeurs
heerschte heden een paniek ten gevolge van
den gedemoraliseerden toestand der Europe-
sche markten voor Amerikaansche waarden.
Het waren de ergste dalingen sinds 1893.
Locale houders verkochten als dolzinnigen.
De geldkoers liep van 5 tot 80 pCt. Vijf
makelaarsfirma's zijn heden gefailleerd; drie
harer namen een voornamste plaats in op
de beurs, terwijl de twee andere huizen vaste
beursverteenwoordiging hebben

De omzet bestond gisteren uit niet minder
dan 737,000 aandelen, en er kwamen dalingen
voor van 20 en 25 pCt. nominaal gerekend; wat
zeggen wil dat miljoenen verloren werden.

Een telegram van hedenmorgen spreekt van
een *milliard*.

Waar moet dit alles op uitloopen? Een
financiële crisis, die het land om zijn crediet
helpt; en alsof dit nog niet genoeg ware,
werpt de Unie zich moedwillig ook in een
politieke crisis, onder voorgang van zijn
president! Waarom? Komt het alleen voort,
zoo men beweert, uit de zucht van Cleveland,
om zijn zetel vast te doen staan en alle Ame-
rikanen in hun Jingo-geestdrift zich te doen ver-
eenigen om een president, die zooveel aan-
durfte ter bevrediging van den nationalen trots?
Zoo ja, dan is het misdadig, in één woord.

Mischien hoopt de president met den
ongunstigen financiële toestand ook zijn voor-
deel te doen, om zijn plannen er bij het
Congres door te krijgen. Zijn nieuwe Bood-
schap, in den Senaat reeds voorgelezen, is
ernstig van inhoud.

De president zegt, dat de goudreserve in de
schatkist bedreigd is door de goudonttrekkingen
en andere omstandigheden die onvermij-
delijk schijnen. De toestand is nog ernstiger
geworden door de plotselinge ongerustheid, die
zich van de mannen van zaken heeft meester
gemaakt. Zoolang nu het financiële stelsel niet
gewijzigd is, vervolt de president, zullen wij
voor dezelfde moeilijkheden staan. Wat wij
noodig hebben is: een goede financiële politi-
ek; vaderlandslievende gevoelens zijn niet
voldoende, als deze politiek niet gevolgd wordt.
Het Congres moet daarom, alvorens uiteen te
gaan, maatregelen nemen om de thans heer-
schende vrees en onrust, dat de belangen der
natie, de staatsfondsen en het openbaar kre-
diet worden benadeeld, weg te nemen.

Heden zou weer veel goud naar Europa
worden verscheept, van 5 tot 11 miljoen dol-
lars. Dat kan de schatkist niet lijden. Maar
er is in het Congres geen eenstemmigheid over
de maatregelen, die Cleveland wenscht. En
de vrees is niet denkbeeldig, dat er nog heel
wat goud zal wegvloeien, eer men een deug-
delijk plan heeft goedgekeurd om het crediet
der Unie te versterken.

We merken reeds op, dat buiten de grenzen
van Amerika, nergens de leer van Monroe
wordt gehuldigd, zoolwa de president der Unie
die thans in het geschil tusschen Engeland
en Venezuela in praktijk wil brengen. Het
kan daarom zijn nut, hebben, eens uitvoeriger
te zeggen wat onder de

Monroe-leer

wordt verstaan.

De president van dien naam, James Monroe,
heeft zijn hoogen post tweemaal bekleed, van
1817 tot 1825. In deze en in tal van vroegere
betrekkingen maakte hij zich zeer verdienstelij-
k; hij versterkte de centrale regering meer
dan een zijner voorgangers, en aan hem dankte
de Amerikaansche marine haar ontwikkeling.
Toen nu de Spaansche koloniën zich van
het moederland hadden afgescheiden, richtte
Monroe, in 1823, een Boodschap aan het
Congres, waarin de naar hem genoemde leer
was omschreven, en die door het Congres
goedgekeurd werd.

„Wij hebben, zoo heet het in die Bood-
schap, ons nooit gemengd in de oorlogen in
Europa noch in één harer aangelegenheden,
om het is onze politiek niet, dit te doen.
Maar wij zijn aan de waarheid en aan de
vriendschappelijke betrekkingen tusschen de
Vereenigde Staten en de Europeesche mogend-
heden verschuldigd, te verklaren, dat wij elke
poging harerzijds om haar gebied uit te brei-
den, in welk deel van dit halfrond ook, zou-
den aanmerken als gevaarlijk voor onze rust
en onze veiligheid. Wij hebben ons niet
bemoeid en wij zullen ons niet bemoeien met
de tegenwoordige kolonien en afhankelijke
gewesten van een enkele Europeesche mogend-
heid.“

Maar wat de Regeeringen betreft, die hare
onafhankelijkheid afgekondigd en gehandhaafd
hebben en wier onafhankelijkheid wij na lang-
durige en rechtvaardige overweging erkend
hebben, zouden wij geenerlei tuschenkomst
van een Europeesche mogendheid, met het
doel om haar te onderdrukken of op ene of
andere wijze op haar lof invloed te oefenen,
in een ander licht kunnen beschouwen, dan
dat een uiting van voor de Vereenigde Sta-
ten weinig vriendschappelijke gezindheden.“

Op grond van deze verklaringen nu heeft
de Amerikaansche Regeering zoolwa men west,
van de Engelsche gebied, de grensquaestie
met Venezuela aan een scheidsrecht te onder-
werpen, — een eisch die door Salisbury is
afgeleiden; waarop nu de Unie weer besloten
heeft, als ware ze opperste rechter, het geschil
te onderzoeken en aan die beslissing voor En-
geland en Venezuela bindende kracht te geven.

Daargelaten nu nog, dat Europa de Monroe-
leer nooit heeft geaccepteerd, is haar toepas-
sing in dit geval zoo ongerijmd, dat buiten
Amerika niemand ze verdedigt, maar alle tol-
ken der publieke opinie er tegen in verzet
komen.

Maar hoe is het mogelijk, zal men vragen,
dat Amerika zich nu zoo bijzonder interesseert
voor een stuk grond, waarover het geschil tus-
schen Engeland en Venezuela al meer dan zestig
jaren oud is? De zaak is volgens de Engelsen
deze: Men heeft ontdekt, dat er geen
krook of stroompje is in het betwiste gebied,
of er worden sandbanken gevonden, die goud
bevatten. Deel nu aan de kapitalisten in Ame-
rika mode, dat een nieuw en ontsiglijk Cali-
fornia gelegen is op zoo korten afstand van
hun land, en dat het slechts wacht om ontgonnen
te worden, en men begrijpt dat allen er de
begeerte hand naar uittrekken. Komt het

ADVERTENTIËN.

ORGELS.

R.v.d. BURG, Orgelmagazijn,
Amersfoort.

Bijzondere aandacht wordt gevraagd voor de AMERIK. ORGELS, fabriek "PACKARD", waarvan een ruime keuze in ons Magazijn voorhanden is. Dit 1ste klasse fabriek is het laagst in prijs van alle 1ste klasse Orgels. Tevens eenige nog in zeer goeden staat zijnde bespelde ORGELS voorhanden, met 7, 10 en 11 Reg. met koppelingen, in prijzen van f 110.

Men onderzoek!
5 jaren schriftelijke garantie.

Bij H. J. VAN DER VEGT H.Mzn., te Zwolle, is verschenen:
DE ERFGENAAM VAN DUNMORE,
of: Arts en Zending,
door den Schrijver v. *Glauco-Valer* enz.
Uit het Hoofd. door A. v. D. GIESSEN.
Met een aanbevelend woord van
Dr. J. P. G. WESTHOFF. Prijs f 0.45.
(104 blz.). 12 ex. f 4.50; 25 ex. f 8.50;
50 ex. f 16.50; 100 ex. f 27.—.

Een aantrekkelijk boekje voor de
oudste leerlingen der Zondagsschool, te
meer nu de aandacht wordt gevestigd op
de uitzending van Zending-Arten.

VERMAAN EN TROOST.
Uit het Hoofd. door J. W. A. NOTTEN.
Prijs f 0.60; geb. f 1.—.

Een keurig cadeau voor de a. s. feesten.

De Kindervriend.

Van dit Christelijk Kindertijdschrift, dat één gulden per jaarg. kost, verschenen reeds ACHT jaargangen. Zondagsschoolbesturen enz. lever ik tot het a.s. Kerstfeest 20 compl. jaarg. (in 5 soorten gesort.) a 25 Cts., 50 ex. a 20 Cts.

Elk deel bevat 192 bladz. lectuur en vele platen.

Een compl. jaarg. wordt tegen inzend. van f 0.50 franco ter kennismaking gezonden door den Uitgever Z. J. KONING Gz. te Oostwold (Oldambt).

Bij H. D. TJEENK WILLINK, te Haarlem, is verschenen:
De Poorterszoon van Hoorn,
door
M. W. MACLAINE PONT.
Geïllustreerd
met ongeveer 30 groote Platen en Vignetten.

Naar teekeningen van
Ch. ROCHUSSEN.
Prijs ingen. f 2.60. Gebonden f 3.25.

Voordeelige Aanbieding.

Bij den Uitgever H. C. VOORHOEVE Izn., Dunne Blerkade 17, Den Haag, zijn verkrijgbaar:

Pakket A,
bevatende 100 boekjes, tot een waarde van f 10.—, nu franco thuis,
voor f 5.50.

Pakket B,
bevatende 100 boekjes, tot een waarde van f 11.15, nu franco thuis,
voor f 6.—.

2 nieuwe Kinderboekjes.

Het Matrozenkind, met 7 plaatjes, prijs 15 Cts.
De Vluchtelingen, met 3 plaatjes, prijs 10 Cts.

Bij getallen aanmerkelijk minder.
Men vrage proef-exemplaren.

Uitgaaf van de GEBROEDERS VAN CLEEF, te 's-Gravenhage:

RECEPTEN

van de Haagsche Kookschool,
door de Directrice Mej. **HAARDEN.**
Tweede Druk f 1.25; Gebonden f 1.75.

De eerste druk werd in een paar maanden uitverkocht. De Gebonden Ex. zien er zoo keurig uit, dat se een practisch en aardig CADEAU voor Dames zijn.

LAURILLARD,
Rust een weinig. *Oudejaarsavondgelachten.*
J. J. L. TEN KATE,
Stemmen van het stervend jaar.
Dicht bij 't Vaderhuis, *Lectuur aan den avond des levens.*
Wij zullen elkander wederzien, *Woorden des levens bij den dood onzer dierbaren.*
De mensch in den strijd des levens, *Woorden van raad en bestuur.*
Bij Brood en Beker, *Stemmen des Avondsmaals.*
Na Arbeid en Strijd, *Lectuur op den eersten dag der week.*
Eigen Haard, *Gulden woorden voor al de leden van het huizegen.*
Palmbladen en Dichtbloemen
Prijs van elk der bovenstaande werken ingen. f 1.—; in pract. f. f 1.50.
Voorhanden bij alle Boeken- en tegen inzend. van het bedrag b/d. uitgeverij MORKS & GEUZE, Dordrecht.

Ter „**FLAKKEESCHE BOEKDRUKKERIJ**“ te Middelharin, is verschenen:
Schaduwbeelden.
EENVOUDIGE SCHETSEN
VAN
J. COUVÉE.
In omslag f 0.75, in linnen stempelband f 0.90, in fraaien band 1.—

Koninklijke Nederlandsche Fabriek van Gouden en Zilveren Werken
van J. M. VAN KEMPEN & ZONEN.
Opgericht in 1835.
's-Gravenhage. Hoek Plaats.
UTRECHT. Choorstraat,
ROTTERDAM. Hoofdsteeq.

Feestgeschenken.

KERST-GESCHENKEN.

NUTTIG EN AANGENAAM ZIJN ALS VOLGT:
HUF's Tyroler CLACE HANDSCHOENEN f 1.15, f 1.25, f 1.50, f 1.60.
HUF's gevoerde CLACE HANDSCHOENEN f 1.50, f 2, f 2.50.
HUF's Nouveauté MANCHET-HANDSCHOENEN f 2.50.
HUF's Heeren DASSEN en CACHENEZ.
HUF's lekkere warme met Syberisch vilt en vacht gevoerde Dames-Pantoffeljes met en zonder hakken.
Kistjes Eau de Cologne 6 fleschjes f 3.—.
HUF's Wollen Tricot HANDSCHOENEN 2 paar voor f 1.—.

„BONS“ verkrijgbaar voor elk artikel.
ANTON HUF SÖHNE.
Nieuwendijk over de Gravenstraat.

Kristal- en Poeder-SODA-Fabriek
„VANE & Co.“
Atlasworks, „Zoutkeetsgracht“ Amsterdam,
leveren tot concurrerenden prijs:
verschillende soorten Kristal- en Patent-SODA, onder garantie van sodagehalte en onder controle van het Bureau voor Chemisch en Microscopisch Onderzoek, Kellersgracht 291, Amsterdam.

Voor Zondagsscholen en Chr. Scholen

verschenen bij den Uitgever
A. BERENDS te 's-Gravenhage:

P. J. Kloppers. De jongen van den tram. 2de druk.	Alma. Chloë en hare kindertjes. 2de druk. (48 bladz.)
J. C. Luitingh. God doet wonderen. 2de druk.	Met fraai geill. omslag en twee gekleurde platen.
Eduard. De schilder van Dordrecht. 2de druk.	Prijs 25 Cent per Exempl.
J. C. Luitingh. Kolen vuurs. 2e dr.	
Met fraai geillust. omslag en zwarte plaat.	
Prijs 5 Cent per Exempl.	
P. J. Kloppers. Vurige kolen op 's vijands hoofd. 2de druk.	A. van Hulshorst. Een bedorven kindje en wat er uit groeide. (64 bladz.)
J. H. Veenendaal. Gods Voorzienigheid. 2de druk.	Met fraai geill. omslag en twee gekleurde platen.
F. Hardenberg. Het verhoorde kindergebed. 4de druk.	Prijs 30 Cent per Exempl.
J. H. van Linschoten. Wat de liefde van Christus vernag. 2e druk.	
Met fraai geillust. omslag en zwarte plaat.	
Prijs 10 Cent per Exempl.	
P. Vergers. 4 dagen onder de roovers. 2de druk.	P. Vergers. Liefde en haat, of oranje-man en patriot. 2e druk.
E. J. Veenendaal. David Dorand. Met fraai geill. omslag en gekleurd plaatje.	Met fraai geill. omslag en vier gekleurde platen.
Prijs 15 Cent per Exempl.	Prijs 75 Cent per Exempl.
Eduard. Door lijden tot heerlijkheid. (40 bladz.)	J. van Bergen. De ballingen van Lucerna. Een verhaal uit de geschiedenis der Waldenzen.
Hesba Stretton. God zorgt voor de zijnen. (36 bladz.)	Met fraai geill. omslag en vier gekleurde platen.
Met fraai geill. omslag en twee gekleurde plaatjes.	
Prijs 20 Cent per Exempl.	Prijs f 1.— per Exempl.

Bovenstaande boeken of boekjes worden reeds bij bestelling van slechts 25 ex., naar keuze gesorteerd, tegen halven prijs geleverd.

Een stel dezer 17 uitgaven, ter waarde van f 4.05, wordt ter kennismaking voor slechts f 2.— franco toegezonden.

Op aanvraag ontvangt men gratis een Exempl. van den CATALOGUS, waarin tal van boeken voorkomen, uitstekend geschikt voor feestgeschenken!

Bovendien ontvangt men bij ELKE bestelling van f 10.— (waarvoor men dus slechts f 5.— betaalt) gratis
1 ex. van: P. VERGERS, *Liefde en haat, of Oranje-man en Patriot;* en
1 „ J. VAN BERGEN, *De ballingen v. Lucerna.*
Elk met fraai geill. omslag en vier gekleurde platen.

Beide boeken, het eene op het gebied van de Vaderlandsche Geschiedenis, het andere een boeiend verhaal uit de Geschiedenis der Waldenzen, werden van bevoegde zijde zeer gunstig beoordeeld en aanbevolen.

Alle soliede boekhandelaren nemen bestellingen aan.

Bij HÖVEKER & ZOON, te AMSTERDAM, verscheen:
INGESLOTEN.
Een verhaal uit het beleg van Antwerpen in 1584-1585.
Naar het Engelsch van
E. EVERETT-GREEN.
Geïllustreerd door **WILLEM STEELINK.**
Prijs f 2.25. In fraaien stempelband f 2.90.

Uitgave van de Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.
De catalogus van deze zeer voordeelige Vereeniging, die werken van de beste schrijvers en schrijfsters op Christelijk gebied bevat, is op aanvraag franco en gratis te bekomen. Nieuwe werken van FUNCKE, SPURGEON en anderen zijn voor deze Vereeniging ter perse.

DAKPIK

uit de Berlijnsche Dakpikfabriek van KLEMMANN & Co., voor het onderhoud van oude zinken of ijzeren Daken en het lek vrij maken daarvan.
Het Dakpik is verkrijgbaar in vaten van ± 150 en 300 KG. a f 0.15 per KG., in proefvattjes, inhoudende 50 KG. en in proefbusen, inhoudende 25 KG.

Bij afname van minder dan 150 KG. is de prijs per KG. f 0.18.

Magazijnhouders en Verlezenwoordigders voor Nederland en Koloniën:
DE JONGE en HOOGERUIN,
Loodgieters en Zinkwerkers, Prinsengracht 585—593, Amsterdam.
Hun die daarin belangstellen, wordt op franco aanvraag gratis prospectus en monsters verstrekt.

Zondagsschool-Uitgaven

van G. F. CALLENBACH
te NIJKERK.

Deze uitgaven munten uit door:
degaliken inhoud, fraaie uitvoering, zeer lage prijzen.
Voor 1895 verscheenen 23 nieuwe boekjes.

Bij bestelling van 25 boekjes, hoe ook gesorteerd, wordt slechts den halven prijs berekend.

Bovendien ontvangt ieder bij elke f 10.— boekjes in eens besteld, (waarvoor men dus slechts f 5.— betaalt) een gebonden present-ex. van het boekwerk A. L. O. E. De Jonge Pelgrim.”

Vraag de Catalogus, die gratis verkrijgbaar is.

Alle soliede Boekhandelaren nemen bestellingen aan.

Bij J. E. SCHUURING te Assen, is verschenen:
De geboorte van Jezus Christus.
DE BRON VAN GROOTE BLIJDSCHAP.
Een woord voor het Kerstfeest.

DOOR **D. FELIX.**
Prijs 25 Cts., 25 Ex. f 4.50, 50 Ex. f 8.25.

Bij A. VAN KLAVEREN, Burmanstraat 15, te Amsterdam, verscheen een goedkoop volksuitgave van:

Dr. S. Sr. CORONEL,
Ons wonderschoone huis.
Of hoe het menschelijk lichaam is gebouwd en hoe het in stand moet worden gehouden.
318 bladzijden met 41 afbeeldingen.
Prijs f 1.—, fr. per postpakket f 1.15.

„Vooral de wijze waarop de bouw en samenstelling van ons lichaam met een wel ingericht woonhuis vergeleken wordt, is in hooge mate interessant en maakt deze lectuur van het begin tot het einde boeiend; terwijl het ons bij de lezing waarlijk goed deed, dat den alwijzen Schepper en Onderbinder van al wat leeft de hoogste lof wordt gebracht van eene zijde, waarvan men zulks, helaas! al meer ontwend raakt.”

Bij E. ZWIERS Jz. te Hoogerveen, komt van de pers, de alom gunstig bekende en praktische

ROOSTER

VOOR
Zondagsschool en Huisgezin,
met leerstof voor groote en kleine Kinderen, door J. H. VAN DER HOEVEN, Hoofdonderw. s/d Christ. School te Nederhorst-den-Berg.
Prijs 5 ct.; 100 ex. f 2.75. (Present-ex. te bekomen.)

Alle soorten tegen billijkste prijzen, daar op mijne fabriek van huid tot leder en Driëfrien geheel bewerkt wordt, zooals Buffelleder, Kroon, wit varkens en Ned. Buwhuidleder (geen Chicago's). Specialiteit in Saai-, Bind-, Slag- en Snijpersriemen, Scheeps-, Zadel-, Zelmakera leder, Persbuisen enz.

A. C. ZIJLMANS
KEIZERSGRACHT 56, AMSTERDAM.

DAMES-COSTUMES.

NIJWE STOFFEN. BILLIJKE PRIJZEN.
Leidschestrat 63, Amsterdam. — JOHA. RUTTENBERG.

GEBrS. A. CANTA,

Amsterdam, Kalverstraat 44-46.
HANDELSDRUKKERIJ.

KERST- en NIEUWJAARSKAARTEN.

VISITEKAARTJES.

GROOTE SORTERING

in waterdicht Schoenwerk.
Kalverstraat 14, bij den Dam.
Filiaal GALERIJ 27.
Elegante nieuwe modellen.
Prijzen beneden alle concurrentie.

H. HILTEMANN,
Firma **B. A. MÖLLER THEJS.**

Uitgave van HÖVEKER & ZOON, te Amsterdam:
DAUWDRUPKENS.
Een woord in poëzie voor elken dag des jaars,
DOOR
FREYA.
In fraai stempelbandje. . . . f 1.25.

Nieuwe Uitgaven van A. H. TEN BOKKEL HUIJINK te Utrecht:
Laura's Voogden. Uit het Eng. van EVELIJN EVERET GREEN, door C. VAN OPHEMERT. Prijs in keurig omslag f 1.90.
Prachtig gebonden f 2.50.

Zending en Kerk. 8 dln. geb. en in één koker f 3.—. Afzonderlijke deelen gebonden f 1.25. (Deel I. Joh. Egdes en Matth. Stock, N. uitg. met plaatjes. Deel II. Leven van Aug. Gottl. Sprangenberg, N. uitg. met Portret. Deel III. Leven van Joh. Jänicke. N. uitg.)

De Avond des Levens. Een boekje voor al wie oud-jong wil zijn. Nieuwe goedk. uitg. Met een voorr. van Dr. J. P. HASEBROEK. Prijs i g. f 0.90. Geb. en verg. op wée f 1.25.

FABRIEK en MAGAZIJN van PIANO's.

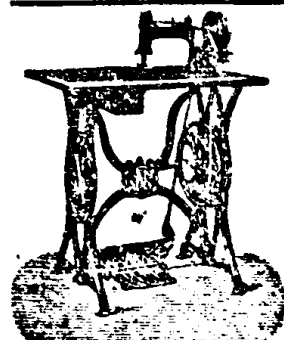
Grootste Sortering, Billijkste Prijzen.
Specialiteit **Berdax-PIANO's** met Repetitiemechaniek en Capadasters. Overtroffen in toon en aanslag. Verder uit verschillende prima fabrieken, alle krinnarig en in metaal gebouwd, van af f 300, 7 Octaaf Fransche PIANO's f 150.

VERHUREN, STEMMEN, REPAREEREN.
CATALOGUS GRATIS EN FRANCO.
Nieuwendijk 151. I. A. BUSCHEN.

Uitgaven van de Haagsche Boekhandel en Uitgevers-Maatschappij.
JONGENSBOEKEN.
HET LEVEN VAN NAPOLEON I, in prachtband. f 1.75
DE AVONTUREN VAN BARON MUNCHHAUSEN, in prachtband. 1.50
ONZE OOST, Militaire Schetsen, door A. J. A. GERLACH. 2.50

MEISJESBOEKEN.
RUBERT, „Uit de Hoofdstad“, door Mej. A. M. GERTHJAN WIJCK, in prachtband. 1.75
THERÈSE HOVEN, Een klaverblad van vijf. 3.—

Voor Muziek liefhebbers: **Nederlandsche Muziekkalender,**
met bijdragen van NICOLAI, HOL, KES, WAGENAAR, COSTER, RENARD, TETTERODE, VERHEIJ enz., en
GRATISPREMIE:
„HET WILHELMUS VAN MASSAUWE“, oude toonzetting. Prijs 90 Cents.

Attentie s.v.p.

In mijne Magazijnen wordt nitaluitend het soliedste en nieuwste in **NAAIMACHINES** uit de eerste fabrieken geleverd, tot prijzen vor beneden alle concurrentie, ook voor degenen welke eene Machine wenschen tegen zeer gemakkelijke conditiën.

Deugdelijke garantie en kosteloos onderwijs.

A. LEWENSTEIN,
189 Warmoesstraat bij den Dam.
146/148 Kalverstraat b/h Spui.
TWEEDRAADS-HANDMACHINES van af f 14 met kast • 26
Reparatiën spoedig en goedkoop.

AMSTERDAMSCH E GASFABRIEKEN.

GASKACHELS, KOOKFORNUIZEN, GASKOMFOREN, AUTOMATISCHE WATERKOOKTOESTELLEN, OVENS voor BANKETBAKKERS en andere TOESTELLEN zeer geschikt voor huishoudelijk gebruik, te koop en te huur.

In gebruik te zien: Hoofdkantoor, KEIZERSGRACHT 446 en Klach-enkantoor, PLANTAGE PARKLAAN, hoek DOKLAAN.

H. G. KACKS,

128 NIEUWENDIJK. 128
over de Oudebrugsteeg.

ONTVANGEN een groote sortering
BYOUTERIËN, LEDERWERKEN, ALBUMS,
BISQUIT-ARTIKELN, ROOK-, SALON- en
ALBUMAFLETTJES, en vele Fantaisie-
Artikelen, alle geschikte

KERST-GESCHENKEN.

Verschenen de geheele nieuwe
prachtige

KERSTPLAAT

DE BLIJDE BOODSCHAP
in onverbetorlijken LICHTDRUK, op
fraai plaatpapier, groot 50 x 37 cm.,
naar de Schilderij van THOMANN
(De Engel bij de Herders).
Prijs slechts 25 Cent, 25 Ex. a 22½
Cent, 50 Ex. a 20 Cent, 100 Ex. a
17½ Cent, 250 Ex. a 15 Cent.
Hoofden van Zondagsscholen kunnen
tegen inzend. van 15 Cent een Ex.
franco per post bekomen.

H. B. BREIJER & Zn.
ARNHEM, Nov. 1895.

Een Boek als: „Ben-Hur!“
Siward, de Germaansche Gevangene
Een verhaal
Uit den tijd van Jezus' omwandeling
op Aarde.
Naar het Engelsch, door de schrijfter van:
„De Familie Schönberg-Cotta.“
Met een inleidend woord van
J. P. HASEBROEK,
Predikant te Amsterdam.
TWEDE DRUK.
In nieuw geene prachtband f 2.40.
In keurig omslag f 1.90.
Verkrijgbaar in elken boekwinkel
en bij den uitgever,
H. A. J. KOEIJNSE, Utrecht.

GULDEN WOORDEN.
(Holl. uitg. van Nister's Fine Art Calendar)
is de mooiste omslagkalender.
12 bladen met toepasselijke Bijbelteksten.
Elegantste Dames-Cadeau, Prijs f 1.90.
Verkrijgbaar in elken Boek- en Kunst-
handel en bij de Uitgevers:
LENTZ & DE HAAN, Utrecht.

Kerst-Geschenken.

BAROMETERS, KIJKERS, BRILLEN, THERMOMETERS, STEREOCOPIEN, LOUPEN, MICROSCOPIEN, PASSERDOOZEN, KOMPASIES.
J. A. J. SCHOKKING,
Optiker en Mechaniker.
HOF- en RIJKSLEVERANCIER,
SPUI 32, AMSTERDAM.

F. L. van der BOM,
Bloemgracht 79, Amsterdam.

Boek- en Bijbelbinderij,
levert alle soorten van Bindwerk in diverse banden,
Specialiteit voor het binden van Kerkboeken.

De nieuwe, fraaie, met pl. m. 70 gravures rijk geill. Catalogus voor 1895-96, van Wandteksten, Bloemkaarten, Boekwerken, Goedkoopste aanbiedingen v/d Zondagschool enz., enz., en waarin iets bijzonder merkwaardigs voor iedereen, wordt gratis en franco op aanvraag toegezonden door den uitgever **J. M. BREDÉE**, te Rotterdam.

KEMINK & ZONN, te Utrecht, geven uit:

V. Rothenburg, De Smidsjongen.
Ingenaaid f 1.90. Gebonden f 2.40.

Ernst Evers, Woeste Golven.
Een verhaal uit den 30-jarigen oorlog
Prijs / 1.10.

Bij den Uitgever **H. G. VOORHOEVE** Izn. Dunne Bierkade 17, Den Haag, is verschenen:

De Blijde Boodschap.

Wandalmanak voor 1896,
met vele groote teksten, 366 d. g. teksten en
4 fraaie Platen,
voorstellende: Ruth en Naemie; Abraham en Lot; Gehazi en De rijke dwaas
Prijs 10 Cts.; 50 Exempl. f 4.50;
100 Exempl. f 7.50.
Proef-exemplaren gratis verkrijgbaar.

Special: Inrichting voor
SCHOENEN NAAR MAAT in
gipsen afdraken voor ge-
voelige, pijnlijke, gebrek-
tige, malle en platvoeten,
knobbels, exteroogen etc.

ANTON HUF Jr.,
Kalverstraat 200, Amsterdam.

**HOEST NIET MEER
NEEMT DE**

**KEATING'S
BORST-PASTILLEN**

Er bestaat geen twijfel dat er geen beter geneesmiddel ter wereld is tegen den Hoest, Keelaandoeningen, enz., dan de Keating's Pastillen. Elk geneesheer zal het U bevestigen. Eene enkele Pastille verschaft reeds verlichting. Indien hij aan hoest lijdende zij probeert ze slechts éénmaal, zij zullen U genezen en zij zijn volstrekt onschadelijk; zij bevatten slechts eenvoudige en zuivere wettigheden en op vernuftige wijze gecombineerd.

**BELANGRIJKE
ATTESTATIE VAN
EEN GENEESHEER**

South Wales, 27 September 1892.
Ik ben waarlijk zeer gelukkig U deze attestatie te zenden ten gunste van uw uitmuntende Pastillen tegen den hoest welke ik thans sedert acht jaar in mijne Hospitalen en aan mijnne particuliere klanten en voorschrijf en ik heb er mij wel bij bevonden. Ik lijd dikwijls aan chronische Bronchitis en Uw Pastillen zijn het eenigste geneesmiddel dat mij onmiddellijk verlichting geeft. Het is daarom dat ik ze op de dringendste wijze aanbeveel aan al diegenen die lijden aan Catarrh, Bronchitis, hoest en aan onverschillig welke long-aandoening.
Uw dienstwillige: **A. GABRIEL,**
M. D., L. R. C. P. & L. M. Edinburg.
L. R. C. S. & L. M. Edinburg.
Ex-Geneesheer in dienst H. M. op Jamaica, Geneesheer verbonden aan het Hospital van Choudney, Consultatierand Geneesheer van het Hospital van St. George, Geneesheer van het Hygienisch Bureau van N. H. te Queensland.
Het publick wordt verzocht acht te geven op de woorden Keating's Cough Lozenges, gedrukt door het Britsch Gouvernement op het roode cachet en zonder de welken geen eene doos echt is. — 1 fr. 40 en 3 fr. 50 de doos.
De eigenaar: **Thomas Keating,** chemist te Londen. — In alle goede Apotheken.
Hoofd-Depot bij **F. E. VAN SANTEN KOLFF** te Rotterdam; te Amsterdam bij **CLEBAN & Co.** en **A. VAN TUIJL.**

KERSTBROOD.

Sächsische Thüringer Weihnachtsstollen,
dagelijks in diverse prijzen verkrijgbaar bij
J. P. MANN,
TORENSTEEG 7, bij den Singel.
NB. Dagelijks verse Saucijsebroodjes, Bolussen, Tulbanden en diverse Beschuitjes.

A. J. NUSS, firma C. L. C. VOSKUIL,
Reguliersbreestraat No. 30-32.
Magazijn van Schilder-Teeken-, en Kantoorbehoefden.
Groote keuze Kerstgeschenken,
als: Passer-, Verf- en Teekendozen, Schilderkisten, Photographie-, Poëzie-, en Postzegel-albums, Portemonnaies, Schrijfmappen, Doozen luxe-post, Cartes-correspondence, Kinderspelen, waaronder Delft Porc. schilderen en Zelfdrukkerijen, Prentenboeken, Prachtbandjes, Kalenders, enz.
GROOTE KEUZE
Kerstmis- en Nieuwjaarskaarten.
Brenn-Apparat.
van af f 6.50; hiervoor ook Houten en Lederen Artikelen voorhanden, alsmede Voorbeelden.

Groote sortering KACHELS,
waarin voorkomen

VULKACHELS,

zeer geschikt ter verwarming van
Kerken en groote Lokalen.

MEYJES & HÖWELER,
AMSTERDAM. DAMRAK 19.

Op het Nummer letten s. v. p.
CATALOGUS op franco aanvraag verkrijgbaar.

W. G. BOELE Senior,
Hofleverancier. — Kampen.
Grootste Sigarenfabriek in Nederland.
Fabriceert jaarlijks Vijf-en-twintig miljoen Sigaren.
VERKOOPHUIZEN te AMSTERDAM:
Vijgendam 8 en Rembrandtplein hoek Halvemaansteeg.
Verkoophuizen en Depôts in de groote steden van Nederland en Ned.-Indië.
Gelieve vooral te letten op den naam **W. G. BOELE Senior.**

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.
Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.
Maatschappelijk Kapitaal: EEN HALF MILLIOEN GULDEN.
Commissarissen: Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. BARON SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE, H. SERET en H. W. VAN MARLE, de laatstgenoemde door de Verzekerden gekozen.
Directeur: H. J. VAN VULPEN.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen van Kapitaal en Lijfrente tot elk bedrag. Aanvragen om Agentschap te richten tot de Directie of tot de Inspecteurs der Maatschappij, de Heeren: C. BOELANTS te Utrecht, voor Noord- en Zuid-Holland en Utrecht; E. E. CROON te Leerdam, voor Gelderland en Overijssel; M. C. SCHREIBER te Groningen, voor Friesland, Groningen en Drenthe; G. GETHYVELD te Breda, voor Zeeland; W. BAARVOETS te Ginnik, voor Noord-Brabant en Limburg.

R. BOS, Schoolatlas van Nederland en zijne Overzeesche bezittingen. In 16 kaarten f 0.30.
R. BOS, Atlas der Geheele Aarde in Kaart en Beeld. Geïllustreerde Schoolatlas in 31 Kaarten en 103 Platen f 0.90.
Kaarten en Platen zijn ook afzonderlijk verkrijgbaar à f 0.50.
Uitgave van **P. NOORDHOFF**, te Groningen.

Ph. VAN WIJK, Hoogstraat 653, Gorinchem.
GROOT MAGAZIJN VAN
AMERIK. ORGELS en PIANO's
van vijf verschillende fabrikanten, waaronder het wereldberoemde ESTEY-ORGEL, in prijzen van f 75.—, f 110.—, f 135.—, f 150.—, f 180.—, f 195.—, f 225.—, f 245.—, f 285.—, f 325.—, f 350.—, f 400.—, f 550.— en hooger.
Verder alle soorten van Gouden-, Zilveren- en Nickel-Horloges, Pendules, Regulatours, Klokken, Barometers, Musiekdozen, benevens een nieuw Instrument «de Phoenix», waarop men Pastimen kan spelen zonder muziekkennis.
Men vrage PRIJSOPGAVE en TEEKENINGEN.

OPGERICHT 1849. **G. & J. COOL,** OPGERICHT 1849.

FABRIKANTEN VAN
MARMEREN SCHOORSTEENMANTELS.
GRAFERKEN, MONUMENTEN en NEUBELBLADEN.
Handel in VLOER- en WANDTEGELS.
Zeer groote Magazijnen. — Ruime sortering. — Concurrentie Prijzen. Bekroond op de Wereldtentoonstelling Parijs, Philadelphia, Amsterdam etc. Magazijnen: Amsterdam, Bloemgracht 77 — Rotterdam, Delftschestraat 61.

Verzekerings-Bank „KOSMOS”.

Gevestigd te ZEIST (Prov. Utrecht).
Geopend bij Koninklijke Besluiten d.d. 23 Februari en 17 Juli 1862.
Directie: Jhr. F. H. VAN DE POLL en Jhr. F. VAN REENEN.
Verzekering van Kapitaal bij overlijden en bij leven. Gemengde- en Uitzetverzekeringen; Lijfrenten en Pensioenen.
De Tarieven zijn volgens de nieuwste gegevens berekend.
Bij het aangaan van Verzekeringen van minstens f 1000 verzekerd Kapitaal bij overlijden, deelt men in de winst.
Prospectussen, Formulieren en Inlichtingen kosteloos verkrijgbaar ten kantore der Maatschappij te Zeist en bij de Heeren Agenten in de verschillende plaatsen. Te Amsterdam bij den Hoofd-Agent, den heer **E. K. KELLERMAN**, gebouw „KOSMOS”, Koningsplein No. 1.

Aanbevolen door HH. Genees- en Scheikundigen, Bekroond met gouden en zilveren medailles.

Kraepelin & Holm's EIKEL-CACAO,
VOEDZAAM, VERSTERKEND en AANGENAAM VAN SMAAK.
Met melk gekookt zeer aan te bevelen voor dagelijks gebruik bij kinderen, zwakken en klierachtige gestellen. — Met water toebered is zij als geneeskrachtige drank uitstekend bij diarrhée, ook voor zuigelingen en kleine kinderen.
DE ECHTE EIKEL-CACAO van KRAEPELIN & HOLM is alomtverrigbaar in vierkante busen van 1/2 Kgr. à f 1.70, 1/4 Kgr. à f 0.90 en 1/8 Kgr. à f 0.50, voorzien van etiket waarop navenstaand fabrieksmerk en handtekening van de fabrikanten.
KRAEPELIN & HOLM, Hofleveranciers, ZEIST.

THE MUTUAL LIFE INSURANCE COMPANY OF NEW-YORK.
Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij, opgericht 1843.
Waarborgfonds op 1° Januari 1895: Ruim 509 Millioen Gulden.
Grootste en belangrijkste Levensverzekering-Maatschappij der Wereld.
Prospectussen en Inlichtingen gratis.
Directeur voor Nederland: Th. LUNS, Heerengracht 525, Amsterdam.
Hoofd-Inspecteur: JOH. PISTORIUS, Toulissantkade 14, Den Haag.
Inspecteurs: J. S. KRAUS, Heerestraat, Groningen en Wm. SLOTEMAKER, Driekoningenstraat, Arnhem.
H.M. Agenten en tusschenpersonen met goede relatien worden gewaardeerd.

Stoom
Tapijtreiniging
Maatschappij
te
DIEMEN.

P. VAN EIJK,
Firma **JOHANNES KRAMER & Co.**
DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

J. H. Molkenboer Jr.,
OLDENZAAL.
STOOMWEVERIJ
ruwe en gebleekte Katoe-
nen, Linnen, Pellen,
Damast, Keper, Sa-
tinet, gedrukte en in kleuren
geweven Japonstoffen,
Zakdoeken enz.
Levering direct aan particu-
lieren bij iedere hoeveelheid.
Fabrikaat uitmuntende door
soliditeit.
Alle goederen zijn ongepakt,
zoodat zij zich gemakkelijk
laten verwerken en voller wor-
den in de wasch.
Vraagt Stalen en
Friscoeurant!

Wed. C. ROK & ZONN. — J. DE PIJPER.
Hofleveranciers, ALFEN a/d. RIJN.
Stoomfabriek van Bessensap, Frambozensap,
LIMONADESIROPEN,
ROODE en WITTE BESSENWIJN, FRAMBOZENWIJN enz.
Alle artikelen worden uit de verse vruchten bereid zonder eenige toevoeging van extracten, essences of aroma's.

„EXCELSIOR.”
Geïllustreerd Tijdschrift voor het Nederlandsche Volk.
ONDER REDACTIE VAN
A. J. HOOGENBIRK en J. A. WORMSER.
Prijs per jaargang van 12 Nrs. van 16 pagina's en 12 Nrs. van 8 pagina's f 3.50.

Geen vreemdeling, ook niet voor velen uwer, is ongetwijfeld het blad, waarvoor we een oogenblik uw aandacht vragen. Reeds bijna twaalf jaren was het geregeld bij velen een welkome gast.
De Redactie heeft niets onbepaald gelaten om dit steeds het geve te doen zijn. Schriftbescherouwingen, Verhalen, Gedichten, Letterkundige onderwerpen, Trekken uit het leven, Levensschetsen, Geschiedenis, Land- en Volkenkunde en zoveel meer wisselen telkens af. De „Stijlbloemen” verkregen zelfs zekere vermaardheid. En dat het blad zoo vaak zijn stukken nu hier dan daar ziet overgenomen, zegt zeker ook iets.
Het won zich dan ook lezers en vrienden tot in den vreemde toe. De prijzfragen trekken steeds veler aandacht. Goede bijdragen van bekende mannen sieren vaak het blad. Eetlijke lezers zijn ook getrouwe insenders en de Redactie poogt steeds hun een hand aan den weg te zijn, zoo dit noodig is. Goede platen verduidelijken den tekst.
Elke veertien dagen ontvangt men een aflevering, de eene keer van zestien, de andere van acht bladzijden. Saam vormen zij aan 't eind des jaars een schoon boek, dat zijn waarde behoudt.
Zoo gaarne zagen we den lezerskring nog uitgebreid. Een blad als dit, eenig in ons land op Christelijk gebied, kan slechts door veler steun bloeien en tot zegen zijn. Wel werd het door een reeks van bladen gunstig, zeer gunstig beoordeeld, doch nog altijd is het o. i. niet genoeg bekend.
We bevelen ons blad, dat voor elken leeftijd — zeer jeugdigen uitgezonden — voor alle rangen en standen Christe lijke, degelijke en onderhoudende lectuur biedt, dringend aan. Ruete's Heeren zegen op ons pogen.
HÖVEKER & ZONN, Amsterdam.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. A. van der Zwaag.